

Galerija umjetnina
grada Slavonskog Broda

Stjepan Šandrk

FAKE NEWS

Galerija „Ružić“

14. lipnja - 7. srpnja 2022.

Alegorijska komponenta u slikarstvu uvijek je bila prisutna u onim djelima koja su zazirala biti bazirana isključivo na primarnom značenju. Kao i u dobroj književnosti metafora je puno bolja zamjena za izravnu i plošnu opisnu rečenicu. Povijest umjetnosti obiluje primjerima slikarskih djela čiji su autori nastojali da sadržaj koji je utkan u sliku ne bude poput prometnog znaka nedvosmisleno očit, već da posegnu za sofisticiranjem metodom koja može puno bolje i snažnije izraziti kompleksne ideje i sadržaje. Prizori iz tzv. virtualne stvarnosti koji su pretekst za stvaranje Šandrkovih kompozicija mogu imati poveznicu s prizorima iz literarnih predložaka koji su pretočeni u povjesne slikarske kompozicije, a koje mogu predstavljati epizode avantura izmaštanih antičkih heroja, bogova grčkog ili rimskog panteona, ili književnih junaka. Ono što ih veže jesu paralelni, nestvorni svjetovi koji nam se nameću i za kojima imamo potrebu da postoje očito kao zamjena za stvarni svijet u kojem obitavamo i kao takvi oni su nova „realnost“. Šandrkova pozicija međutim nije puka ilustratorska i ne opisuje književni siže već ide puno koraka dalje da „komentira ali ne kritizira“ kako kaže Feđa Gavrilović u jednom osvrtu na Šandrkov ciklus slika od prije desetak godina, a koja je bila njegov komentar na svijet likovnih događanja – spektakla, odnosno interakciju slavnih likovnih dijela i likovne publike. Šandrk, po vlastitim riječima, bavi se već dugi niz godina fenomenom društva spektakla i kako on utječe na svijet umjetnosti. Isthodište je tog istraživanja je knjiga Guy Deborda „La societe du spectacle“ iz 1967. godine, „u kojoj on predstavlja moderno društvo kao mjesto gdje je život predstavljen kao ogromna akumulacija prizora, i sve što je nekad neposredno doživljavano, udaljeno je u predstavu“. Šandrk je je već poodavno skrenuo pozornost i likovne publike i kritike svojim virtuozno naslikanim kompozicijama. Upoznali smo njegova djela s prizorima iz muzeja i galerija s likovnom publikom koja te posvećene prostore pretvaraju u gomilu društvenih evenata. On subverzivno prati i „snima“ one koji snimaju sebe i stvaraju od vlastite narcisoidnosti lagani „fun“. U sustavu dvostrukih odraza relativiziraju se naše osobne povijesti prisiljavajući nas da se, kao ispred Kapoorovih ogledala, konfrontiramo sami sa sobom, ali ovaj put kroz prizmu slikarske palete. Autorove ideje, nazori i opsesije, prezentirane na ovoj izložbi kroz radove iz više ciklusa čine onaj drugi sekundarni, subverzivno - metaforički sadržaj koji njegovo slikarstvo čini vrlo aktualnim. Antičkih junaka odavno više nema; pred nama je svijet istovremeno bizarnih i groteskno redizajniranih junaka iz drugog paralelnog svemira. Da bi slikar odasao tu kompleksnu poruku ona mora biti primjereno artikulirana. Zasigurno da geometrijska ili lirska apstrakcija ne bi bili pravi izbori koji ne pridonose jasnoj željenoj poruci već upravo okretanje figurativnoj slikarskoj tradiciji i njegovoju suvremenoj hiperrealističkoj inaćici čini poruku čitljivom.

Šandrkov odbačeni Tinky Winky, kojeg slučajno pronalazi u šumi i koji postaje njegov ready made, na platnu se estetski i likovno transformira. Viktor Šklovski definira „postupak umjetničkoga, postupkom začudnosti stvari, načelom otkrivačkog viđenja“. Pred nama se naravno nalazi slika, a ne i stvarni objet trouvé. Slikar dakako ima to pravo da po definiciji svoga zvanja slika sve što poželi pa tako i objet trouvé na način da on postaje temom slike, a činom slikanja prestaje biti što izvorno on jest. Dakako da nađeni predmet vizualno ima svoj slikarski potencijal; prepoznat kao predmet na neobičnoj lokaciji i u neobičnom okruženju dao mu je povoda da postane novom slikarskom stvarnošću. Slikar ima tu moć da transformira svaku stvarnost bilo onu koja ga fizički okružuje ili onu virtualnu, netangibilnu u stvarnost slike. Tu prednost koju Šandrk posjeduje legitimno i iskoristava. Iskoristava je superiorno i vizualno vrlo atraktivno. Slikar od nađenog objekta čini drugi čin rekontekstualiziranja, onaj slikarski. Svijet koji nas okružuje otkriva nam se na mnogo razina od one materijalne, faktografske do one duhovne kojoj pripada i sfera umjetnosti koja nas može uznemiriti i mijenjati, jer umjetnici i umjetnost su tu da postavljaju pitanja. Svijet spektakla i medijske scene može biti shvaćen kao personalni ready made koji nas okružuje i koji je pogodan za likovnu transformaciju. Slikar otvara oči svakome od nas tko je postao zarobljen matrixom medijskog zabavišta; blatinjavi Tinky Winky nije nikakav heroj, ali je protagonist i simbol naše sva-

kodnevne odiseje u sivilu beznačajnoga i banalnog; sjetimo se generacija koje su odrastale uz ove neobične bespolne animirane likove. Brojni suvremeni umjetnici posežu za estetikom koja u svome središtu nosi agendu fenomena kiča (Koons, Almodovar) ne bi li je okrenuli protiv nje same jer svakidašnji život uvijek je kič. Ne pretjerano uzbudljivi bofl zabave, nažalost bliži nam je od istinske avantura duha koju sklonost dobroj umjetnosti sobom nosi, no nažalost ona očito postaje za većinu preambiciozan cilj.

Pikselizirani heroji ravnih i oštreljivih bridova iz video igre Minecraft koji nas podsjećaju na Lego kocke postali su temom Šandrkovog interesa. Koliko god svijet koji Šandrk slika djeluje pomalo egzotično i nestvarno, ciklus pseudoheroja nove virtualne i pikselizirane utopije dvadeset i prvog stoljeća ima svoje štovatelje i u konačnici oni svojom pojavom redefiniraju naše vrijeme. Šandrkov hod paralelnom stvarnošću i onom konkretnom koja nas okružuje stvara jedan neobičan nadrealno uprizoren amalgam kojim ostajemo zatečeni i začuđeni. Istodobno sve postaje moguće, jer paralelna stvarnost iz koje dolaze ti neobični Lego-likovi postaje nova realnost, simulakrum koji mijenja i odnos prema našoj stvarnosti punoj rutine svakodnevice i svaka promjena makar i ona virtualna, koliko god bizarna, dobro je došla i postaje dekoracijom naše stvarnosti. Ti imaginarni konstrukti su jednako realni ili fiktivni koliko i mi sami u prostoru virtualnoga u kojem možemo biti sve što nismo ali i sve što zamislimo. Koliko je naša stvarnost uopće stvarna? I samo slikarsko ulje na platnu je na kraju ipak iluzija. Metastvarnost društvenih mreža kojima „surfamo“ postala je surogat naših života. Potvrda naše egzistencije nije dovoljna tu gdje fizički jesmo, već je tražimo u fenomenu artificijelnoga i onostranoga. Kako izgleda spoj tih digitalnih artefakata- intruziva iz eteričnog, virtualnog svijeta u prizorima potresom razrušenog Zagreba vidimo u jednoj nadrealnoj kombinaciji digitalnih pasa i realističnog pejzaža ili na slici nezainteresiranog Sonica u pariškom Louvreu pored vrlo opuštene posjetiteljice ispred Gericaultovog remek-djela „Splava Meduze“.

Drugi segment ove izložbe čine balon-karakature bebe Donalda Trumpa, koje su dale naziv ovoj izložbi FAKE NEWS i hommage su organiziranim protestima protiv Trumpa iz 2018. Parodiranog političkog kameleona Trumpa bez težine ne moramo dakako smatrati njegovom pravom slikom (a koja zapravo jest u moru njegovih avatara koje nam mediji plasiraju!?) već autorovim ironičnim komentarom na našu svakidašnjicu čiju mjeru često određuju perolaci ljudi (javni influenceri svih mogućih opredjeljenja i doktrina) koji za nas postoje tek putem medija i koje vjerojatno nikada nećemo susreti u stvarnom životu. Sam mobitel u Trumpovim rukama, kako ističe Šandrk sinonim je za populističko manipuliranje istinom bivšega američkog predsjednika, odnosno njegovo fabriciranje pseudodogađaja i pseudopovijesti zbog čega je i eliminiran sa društvenih mreža. Danas je teže no ikada otkriti razdjelnici gdje prestaje istina i počinje fake news.

Treću cjelinu na izložbi čine Non-fungible tokeni (NFTs), a kako kaže jedna definicija ove digitalne kreacije koje se ne mogu dotaći, ali mogu posjedavati „prisutne su svugdje od umjetnosti do muzike, i prodaju se poput nizozemskih tulipana u 17. stoljeću za milijune dolara putem interneta za kripto-valute“. Taj virtualni fenomen Šandrk prevodi u tradicionalni medij konkretne i opipljive slike. Šandrkovo djelo je suvremeno, jer je prožeto suvremenom popularnom kulturom i autorovim refleksijama na prodor multimedijalnih sadržaja u našu svakodnevnicu, medijske manipulacije prostorom i vremenom kojom smo neprestano izloženi, a čijih negativnih posljedica nismo ni svjesni. Posljedično osjećamo određenu nelagodu i uznemirenost kao promatrači kada gledamo prizore sa Šandrkovih slika. Nit koju Šandrk provlači u ovim ciklusima vrlo je očita želja da naglasi čovjekove neutažive apetite za trivijalnim, plitkim i bestežinskim utopijama i da na krivi način „pretvorimo dosadne živote u događaj, pustinje u rajske vrtove“ (P. Bruckner).

Branimir Pešut

Čudna smrt Tinky Winkyja, 2021., ulje na platnu, 160 x 190 cm

Fake news, 2019., ulje na platnu, 100x200 cm

6

Fake news A2,
2020., ulje na platnu,
50 x 40 cm

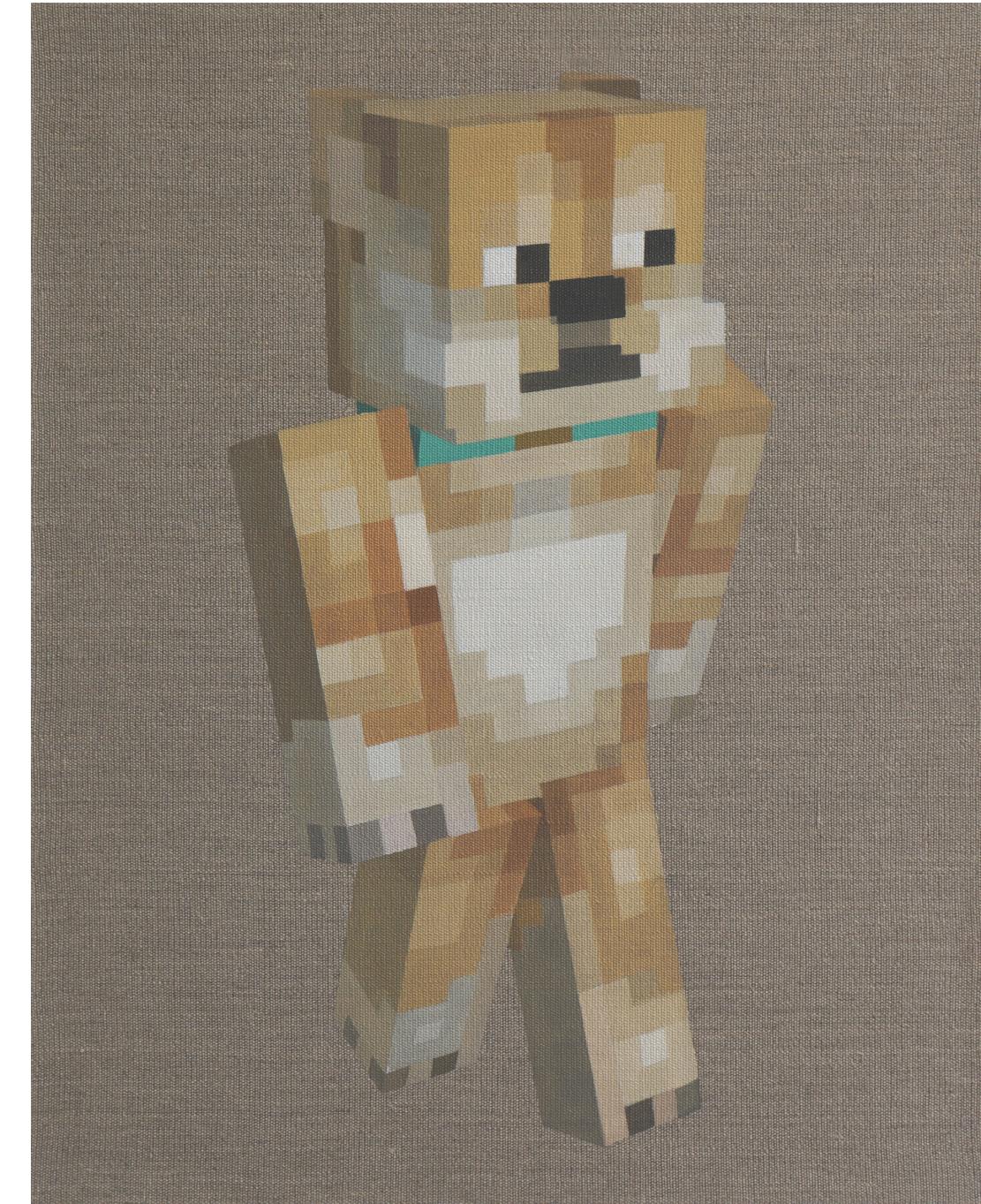
7

Fake news A4, 2020.,
ulje na platnu,
50 x 40 cm

Fake news A5, 2020.,
ulje na platnu,
50 x 40 cm

Shiba Inu, 2021.,
ulje na platnu,
50 x 40 cm

Minecraft, 2021.,
ulje na platnu, 55 x 40 cm

Digitalni psi (Novi Zagreb), 2022., ulje na platnu, 90 x 130 cm

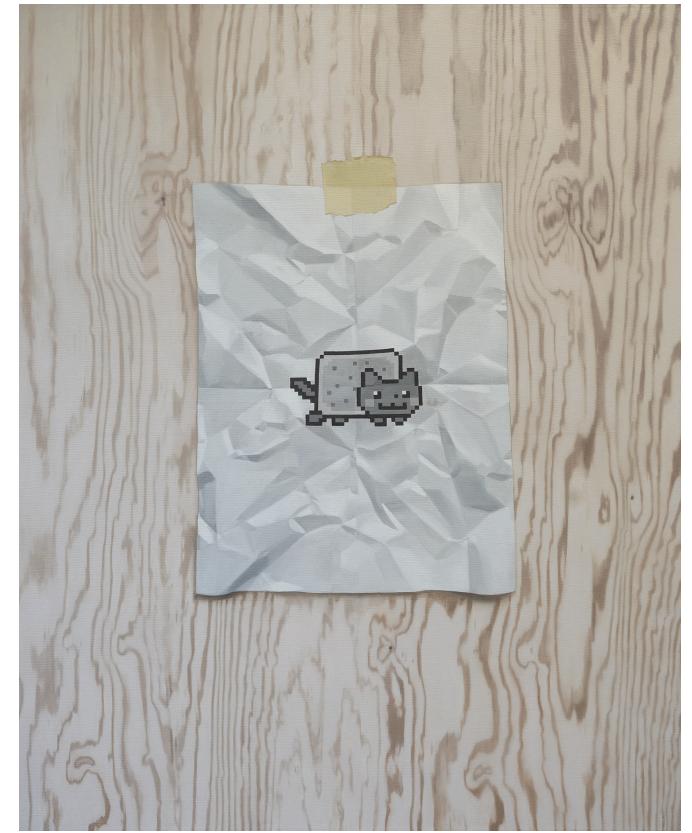

Spektakl (Sonic i Gericault), 2022., ulje na platnu, 95x95 cm

12

Prvi Tweet, 2022.,
ulje na platnu,
100 x 70 cm

Nyan Cat, 2021.,
ulje na platnu,
150 x 120 cm

13

Bored Ape, 2022.,
ulje na platnu,
80 x 60 cm

Solana Monkey Business, 2022.,
ulje na platnu, 50 x 40 cm

Biografija

Stjepan Šandrk rođen je 1984. godine u Osijeku. Diplomirao je slikarstvo 2006. godine na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu u klasi prof. I. Rončevića, a 2015. godine doktorirao je na istoj akademiji pod mentorstvom prof. I. Rončevića i dr.sc. B. Kragića. Dosad je izlagao na dvadesetak samostalnih i preko 50 skupnih žiriranih izložbi. Više je puta nagrađen, uključujući nagradu publike T-HTnagradažMSU 2012. godine, nagradu Ex Aequo 22. Slavonskog bijenala te nagrade za najuspješnijeg diplomanta Vijeća ALU i HGK 2006. godine. Boravio je na rezidencijama Glo'Art u Belgiji 2014. i De/konstrukcija slike u Leipzigu, Njemačka 2019. godine. Član je udruga HDLU, HZSU i MENSA. Živi i radi kao samostalni umjetnik u Zagrebu.

Popis izložaka

1. *Čudna smrt Tinky Winkyja*, 2021., ulje na platnu, 160 x 190 cm
2. *Fake news*, 2019., ulje na platnu, 100 x 200 cm
3. *Fake news A2*, 2020., ulje na platnu, 50 x 40 cm
4. *Fake news A3*, 2020., ulje na platnu, 50 x 40 cm
5. *Fake news A4*, 2020., ulje na platnu, 50 x 40 cm
6. *Fake news A5*, 2020., ulje na platnu, 50 x 40 cm
7. *Shiba Inu*, 2021., ulje na platnu, 50 x 40 cm
8. *Minecraft*, 2021., ulje na platnu, 55 x 40 cm
9. *Digitalni psi (Novi Zagreb)*, 2022., ulje na platnu, 90 x 130 cm
10. *Spektakl (Sonic i Gericault)*, 2022., ulje na platnu, 95 x 95 cm
11. *Prvi Tweet*, 2022., ulje na platnu, 100 x 70 cm
12. *Nyan Cat*, 2021., ulje na platnu, 150 x 120 cm
13. *Bored Ape*, 2022., ulje na platnu, 80 x 60 cm
14. *Crypto Punk*, 2021., ulje na platnu, 70 x 50 cm
15. *Solana Monkey Business*, 2022., ulje na platnu, 50 x 40 cm

Nakladnik: Galerija umjetnina grada Slavonskog Broda
Starčevićeva 8, 35 000 Slavonski Brod
tel. 035/448-749
fax. 035/447680
www.gugsb.hr
e-mail adresa: galerija-umjetnina Žsb.t-com.hr

Za nakladnika: Romana Tekić

Tekst predgovora i urednik kataloga: Branimir Pešut

Fotografije: Stjepan Šandrk

Postav izložbe: Stjepan Šandrk, Branimir Pešut

Tisk: „Zebra“, Vinkovci

Naklada 150 primjeraka

Galerija „Ružić“
14. lipnja - 7. srpnja 2022.

Izložba je realizirana sredstvima Grada Slavonskog Broda

Na naslovniči kataloga, *Fake news*, 2019., ulje na platnu, 50 x 40 cm

ISBN 978-953-8340-17-8

Galerija umjetnina
grada Slavonskog Broda

STJEPAN ŠANDRK

Fake news

9 789538 340178